

DETEKTYW NA TROPIE

PAULINA ORŁOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania biologii dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – dr Alina Stankiewicz
dr Anna Pietryczuk
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć

Detektyw na tropie

Cele ogólne

1. Odpowiedzialność za pozostałych członków zajęć i pracę w grupie.
2. Znajomość zasad zachowania w lesie.
3. Poszanowanie przyrody.
4. Słuchanie ze zrozumieniem.
5. Planowanie i przeprowadzenie obserwacji.

Cele szczegółowe

Uczeń:

1. umiejętnie posługuje się kluczem do oznaczania roślin,
2. stosuje wiedzę teoretyczną w praktyce,
3. rozróżnia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa),
4. dokonuje obserwacji rośliny okrytonasiennej,
5. rozpoznaje organy rośliny okrytonasiennej i określa ich funkcje (korzeń, łodyga, liść, kwiat),
6. rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew liściastych,
7. przedstawia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie i dla człowieka.

Metody i materiały

1. Metoda słowna – pogadanka,
2. Metoda oglądowa – obserwacja bezpośrednia w terenie,
3. Metoda praktyczna – ćwiczenia praktyczne w terenie,
4. Materiały: lornetki, lupy, kartki, długopisy, klucz do oznaczania roślin, karta pracy.

Przebieg zajęć

Faza wstępna

1. Powitanie uczniów i omówienie etapów rozwoju rośliny, zasady korzystania z klucza do oznaczania roślin, wyjaśnienie podwójnego nazewnictwa.
Podział uczniów na grupy maksymalnie 4-osobowe, wybór lidera, omówienie zasad obserwacji i wypełniania kart pracy.
2. Przedstawienie celu zajęć: uczymy się rozpoznawać przedstawicieli drzew okrytonasiennych.
3. Przypomnienie zasad obowiązujących na wycieczce, zasad BHP, rozdanie kart pracy i pomocy dydaktycznych.

Faza realizacji

1. Uczniowie z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych wypełniają karty pracy w grupach, rozpoznając przedstawicieli drzew okrytonasiennych.
2. Opisują krótko cechy, dzięki którym rozpoznali tę roślinę.
3. Rysują przekrój rośliny i liść, oznaczają organy rośliny.
4. Uczniowie siadają w kręgu i omawiają wyniki swojej pracy, prezentując je na forum, zwracamy uwagę na cechy, dzięki którym uczniowie rozpoznali gatunki drzew.
5. Losujemy po jednym gatunku drzewa dla grupy, zadaniem grupy jest ułożenie hasła z nazwą drzewa.
6. Prezentacja wyników pracy:
  - Można zmodyfikować scenariusz i zorganizować konkurencję, polegającą na tym, która grupa oznaczyła więcej drzew okrytonasiennych.

Zabawa: przytulanie drzewa: w pozycji stojącej – należy stanąć tyłem do drzewa, opręć o nie plecy i tył głowy oraz dotykać pnia gołymi rękami.

Zabawa: jestem drzewem: prosimy dzieci, aby wyobraziły sobie, że są drzewami.

Ramiona, ręce i głowa to gałęzie. Palce i włosy to liście. Nogi to pień, a stopy to korzenie. Drzewo stoi i lekko kołysze się, gdy wieje wiatr. Na nasze hasło: delikatny wietrzyk, wichura, wiatr po prawej itp. dzieci zachowują się odpowiednio do sytuacji.

Faza podsumowująca

Nauczyciel zwraca się do uczniów z pytaniami: „Co łączy wszystkie gatunki, które dziś rozpoznaliście?”, „Które drzewo najbardziej się Wam podoba i dlaczego?”, „Dlaczego należy chronić przyrodę?”, „Jak można chronić przyrodę?”.

Zadanie domowe

Rozpoznaj gatunki drzew okrytonasiennych rosnących w Twojej okolicy.

Komentarz metodyczny

Należy pamiętać o zachowaniu bezpieczeństwa podczas przebywania w lesie, zapoznać dzieci z zasadami BHP. Lekcja pozwala na aktywność dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozszerzanie jego wiedzy i zdolności dzięki realizacji różnorodnych zadań, a także stwarza okazję do rozwijania kluczowych umiejętności. Dzieci łączymy w grupy. Jeśli w którejś z nich znajduje się dziecko ze SPE, grupa powinna mieć opiekuna. W zależności od potrzeb należy wziąć pod uwagę odpowiednie warunki dla ucznia ze SPE i przygotować większy druk karty pracy.

Korelacja z innymi przedmiotami: geografia – poruszanie się w terenie, karta pracy biologiczno-geograficzna.